

ACC. N:R M. 14913:1-3.

Landskap: *B. d. ehinge* Upptecknare: *Eric B. Karlsson, Tving*
Härad: *Medelstadi* Berättare: " " "
Socken: *Tving* Berättarens yrke: *f. d. lund. ägare*
Uppteckningsår: *1960* Född år *1880 i Tving*

*Styckdande, utvecklande och roande föremål
för barn i kryppåldern. s. 1-3.*

nr. 21

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

LUF 114

8/10-60

Skriv endast på denna sida.

Frågelista L. U. F. 114.

Från min barndom, av mig känt, fanns inget skydd för huvudet på små barn, mina yngre syskon hade kurer eller mössor av vitt tyg, dessa var vadderade och dolde hela huvudet baktill, de var veckade tvärs över huvudet och knöts under hakan med band. Det förekom även otradderade, men tätt med rock, dessa var nog lämpligare ty de kunde trättas oftare, att dessa mössor skulle skydda för slag i huvudet har jag ej hört talas om i mitt barndomshem.

Materialet till dessa mössor, vilka syddes i hemmet, var mjukt tvättbart tyg i allmänhet, det fanns också finare mössor av siden eller eller silke för högtidsbruk. Dessa mössor började användas strax efter födelsen och behölls tills barnet kunde gå, nu kunde barnet själv taga av mössan om det blev för varmt eller av någon annan anledning. Jag tror att, i mitt hem, dessa mössor användes mest för värmes skull, det var ju ganska kallt i landsbygdens vardagsrum under vintern. Mina barn hade sådana mössor, men de var ej vadderade, mina barnbarn har ej använt sådana, alltså 25 år tillbaka.

Då barnet krypande försökte resa sig upp vid 10 - 12 månaders ålder

L. U. F. 114

1

2

användes s.k. gångstol för att förebygga för många kullorbytter, denna stol bestod av 4 ben 70 cm. från varandra vid golvet, i varje ben var ett rörligt vridbart trähjul, på dessa ben låg en skiva 50 cm från golvet i denna var ett runt hål lagon att stoppa ner barnet, så fick barnet ha fötterna på golvet och hänga på armarna, med fötternas hjälp flyttade sig barnet över golvet fram och tillbaka, då det tröttnade togs det upp. Detta var ett sätt att undvika kullorbytter och modern kunde avlägsna sig från barnet utan att något hände, då barnet stödat sig på sina egna ben sattes gångstolen undan vid 12-13 månaders ålder, här omnämnt gäller år 1890--1920. Nu tillkom hagar och tjuvar för småbarn, åldern å barn som låg i kage eller tjuvdrades var just i krypåldern. Gångstolar och pottstolar tillverkades i hemmen, de var ej målade, de var i träets färg och skurades då golv och annat i rummet skurades. Att lära barnen äta var nog så tålamodsprövande, till att börja med fick det en träugg och en träsked, dessa saker kunde det ej skada sig med och de höll, snart nog kunde de utbytas mot perslin och metallsked. Att barnet skulle ha en pall var oblikatoriskt, en mindre och en större, även kunde de

intresera sig för någon leksak, en trasdecka, en trashäst, hemmagjort, fabrikgjorda leksaker kom till hemmen å landet först på 1900 talet och då blev det skramlar alla sorters djur på hjul, bellar m, fl..

Då barnet började röra sig stadigt på benen fick det gå ned ut i lege och stallar, det var då naturligt att djur intreserade barnet själv skaffade sig djur genom att samla gran o tallkottar, blänkande föremål och rent otreliga saker samlades för att vid innekhusväder användas att leka med, barnen hade var sin leklåda och var sina saker beroende på innesående tycke och smak under tillväxten, vid 5-6 års ålder var dessa leksaker för gamla och tråkiga, det var en och annan kär sak som behölls ännu en decka, en häst, en ke, fastän de var slitna. På 1900 talets början kom till så mycket leksaker för barn att allt kan ej beskrivas här. Mössan fanns dock kvar fastän den blev prydd med spetsar och i kullörta färger, gångstolen användes av mina barn 1908 - 1912, likaså pottstolen, men leksakerna blev helt andra. Vad jag här meddelat gäller landsbygden och i alla hän intill 1912.